



सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष १०, अंक ३५]

गुरुवार, मार्च १४, २०२४/फाल्गुन २४, शके १९४५

[पृष्ठ ५, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक ६७

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १३ मार्च २०२४.

अधिसूचना

भारताचे संविधान.

क्रमांक एडीआर-२०१४/प्र.क्र. १३६/तांशि-६.—भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ च्या परंतुकाद्वारे प्रदान केलेल्या अधिकारांचा वापर करून आणि याबाबतीत काढलेले विद्यमान सर्व नियम, आदेश किंवा संलेख यांचे अधिक्रमण करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील कला संचालनालयातील कला संचालक, गट-अ, महाराष्ट्र कला शिक्षण सेवा या पदाच्या सेवाप्रवेशाचे विनियमन करणारे पुढील नियम करित आहेत :—

१. या नियमांस, कला संचालनालयामधील, कला संचालक, गट-अ, महाराष्ट्र कला शिक्षण सेवा (सेवाप्रवेश) नियम, २०२३ असे म्हणावे.

२. या नियमांत, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ आवश्यक नसेल तर,—

(क) “आयोग” याचा अर्थ, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, असा आहे;

(ख) “संचालनालय” याचा अर्थ, शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई, असा आहे;

(ग) “पदोन्नतीची पात्रता” याचा अर्थ, शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाने वेळोवेळी केलेले नियम, काढलेले शासन निर्णय किंवा आदेश यांमध्ये पदोन्नतीसाठी विनिर्दिष्ट केलेल्या अटी व शर्तीनुसार असलेली पदोन्नतीची पात्रता, असा आहे;

(घ) “ललित कला” याचा अर्थ, ललित कला, असा आहे आणि त्यात, दृक कला, रेखा व रंगकला, उपयोजित कला, शिल्पकला, अंतर्गत सजावट, वस्त्रकला, मातकाम, धातुकाम यांचा समावेश होतो;

(ङ) “शासन” याचा अर्थ, महाराष्ट्र शासन, असा आहे;

(च) “शासन मान्य कला संस्था” याचा अर्थ, शासकीय कला संस्था किंवा अशासकीय अनुदानित कला संस्था किंवा विनाअनुदानित कला संस्था किंवा कायम विनाअनुदानित कला संस्था, असा आहे;

(छ) “दृक कला ” याचा अर्थ, दृक कला, असा आहे आणि त्यात, रेखा व रंगकला, उपयोजित कला, शिल्पकला, मातकाम, धातूकाम, अंतर्गत सजावट व वस्त्रकला, यांचा देखील समावेश होतो.

३. संचालनालयातील कला संचालक, गट-अ, महाराष्ट्र कला शिक्षण सेवा, या पदावरील नियुक्ती, जे उमेदवार, पुढील निकषांची पूर्तता करतात अशा, त्यासाठी घेतलेल्या स्पर्धात्मक परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे आयोगाने शिफारस केलेल्या उमेदवारांमधून नामनिर्देशनाद्वारे करण्यात येईल :—

(एक) वयोमर्यादा—

(क) किमान वयोमर्यादा.- त्या पदाच्या भरतीच्या जाहिरातीनुसार, अर्ज स्वीकृतीच्या अंतिम दिनांकास अठरा वर्षांपेक्षा कमी वय नसलेले.

(ख) कमाल वयोमर्यादा.- त्या पदाच्या भरतीच्या जाहिरातीनुसार, अर्ज स्वीकृतीच्या अंतिम दिनांकास राखीव प्रवर्गातील नसलेल्या व्यक्तींसाठी पंचेचाळीस वर्षांपेक्षा अधिक वय नसलेले आणि राखीव प्रवर्गातील असलेल्या व्यक्तींसाठी पन्नास वर्षांपेक्षा अधिक वय नसलेले:

परंतु, आधीच शासकीय सेवेत असलेल्या व्यक्तींच्या बाबतीत कमाल वयोमर्यादा पाच वर्षांपर्यंत शिथिल करण्यात येईल :

परंतु आणखी असे की, पाच वर्षांची शिथिलता, राखीव प्रवर्गातील शासकीय कर्मचाऱ्यास, एकतर शासकीय कर्मचारी म्हणून किंवा राखीव प्रवर्गातील म्हणून उपलब्ध असेल.

(दोन) किमान शैक्षणिक अर्हता —

(क) भारतातील कोणत्याही विद्यापीठाने किंवा इतर कोणत्याही देशातील विद्यापीठाने यथोचित मान्यता दिलेल्या ललित कलेमधील किंवा दृक कलेच्या कोणत्याही शाखेमधील प्रथम वर्गातील किंवा जेथे, श्रेयांक प्रणाली अनुसरली जाते तेथील, गुणांकातील (Point Scale) समतुल्य श्रेणीतील पदव्युत्तर-पदवी :

परंतु, जर आयोगाने घेतलेल्या स्पर्धात्मक परीक्षेत समसमान गुण मिळाल्यास, उच्च शैक्षणिक अर्हता धारण करणाऱ्या उमेदवारास प्राधान्य देण्यात येईल.

स्पष्टीकरण.- जेव्हा संबंधित शैक्षणिक अर्हतेच्या प्रमाणपत्रात उत्तीर्ण झाल्याचा वर्ग नमूद केलेला नसेल आणि त्या प्रकरणात श्रेयांक प्रणाली अनुसरली जात असेल त्याबाबतीत गुणांकातील (Point Scale) समतुल्य श्रेणी किंवा अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषदेने (एआयसीटीई) विहित केल्यानुसार सरासरी वाढीव श्रेणी गुण (सीजीपीए) विचारात घेण्यात येईल.

(तीन) अनुभव.—

(क) उमेदवाराकडे, शासन मान्य कला संस्थेतील दहा वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतका अध्यापनाचा अनुभव किंवा शासन मान्य कला संस्थेतील प्रशासकीय कामाचा दहा वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतका अनुभव किंवा अध्यापन व प्रशासकीय कामातील एकत्रितपणे दहा वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतका अनुभव असावा:

परंतु, विहित केलेल्या अनुभवाची गणना करण्याच्या प्रयोजनार्थ, व्यक्तीने, विहित केलेली किमान शैक्षणिक अर्हता संपादन केल्यानंतर मिळविलेला अनुभवच केवळ विचारात घेण्यात येईल.

(ख) शासन मान्य कला संस्थेच्या प्रमुखाने दिलेले अनुभव प्रमाणपत्रच केवळ स्वीकारण्यात येईल.

४. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नामनिर्देशनाद्वारे नियुक्त केलेली व्यक्ती, दोन वर्षांच्या कालावधीसाठी परिवीक्षाधीन असेल. परिवीक्षा कालावधी जास्तीतजास्त एक वर्षांपर्यंत वाढविता येईल. शासनाच्या परिवीक्षा धोरणानुसार, परिवीक्षा कालावधी (वाढविलेल्या कालावधीसह) समाधानकारकपणे पूर्ण करणे आवश्यक असेल. शासनाच्या परिवीक्षा धोरणानुसार परिवीक्षा कालावधी, (वाढविलेल्या कालावधीसह) समाधानकारकपणे पूर्ण करण्यात निष्फळ ठरल्यास, त्याची सेवा समाप्त केली जाण्यास पात्र असेल.

५. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नामनिर्देशनाद्वारे नियुक्त केलेली व्यक्ती, अगोदरच हिंदी भाषा व मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण नसेल किंवा त्या परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून तिला सूट देण्यात आलेली नसेल तर, ती, त्याबाबतीत शासनाने वेळोवेळी केलेल्या नियमांनुसार, नियुक्तीनंतर विहित कालमर्यादित हिंदी व मराठी भाषा परीक्षा उत्तीर्ण करील. ती व्यक्ती, या परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत, वार्षिक वेतन वाढीसाठी पात्र असणार नाही.

६. नियम ३ मध्ये नमूद पदावर नामनिर्देशनाद्वारे नियुक्त केलेली व्यक्ती, ती अगोदरच संगणक हाताळणी प्रमाणपत्र धारण करित नसेल किंवा ते धारण करण्यापासून तिला सूट देण्यात आली नसेल तर, ती, याबाबतीत शासनाने वेळोवेळी विहित केलेले असे संगणक हाताळणी प्रमाणपत्र, नियुक्तीनंतर विहित कालमर्यादित धारण करील, अन्यथा, ती व्यक्ती, ते प्रमाणपत्र धारण करीपर्यंत, वार्षिक वेतन वाढीसाठी किंवा पुढील पदोन्नतीच्या पदावरील पदोन्नतीसाठी पात्र असणार नाही.

७. (१) नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नामनिर्देशनाद्वारे नियुक्तीसाठी शिफारस केलेली व्यक्ती, महाराष्ट्र नागरी सेवा (लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन) नियम, २००५ याच्या तरतुदीनुसार आणि याबाबत शासनाने वेळोवेळी केलेले अन्य कोणतेही नियम, काढलेले आदेश किंवा कोणतेही संलेख यांनुसार, लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन सादर करील.

(२) लहान कुटुंबाचे प्रतिज्ञापन सादर करण्याच्या दिनांकाला दोनपेक्षा अधिक अपत्ये असणारी व्यक्ती, शासकीय सेवेतील नियुक्तीसाठी अपात्र असेल.

(३) एखाद्या व्यक्तीची शासकीय सेवेत नियुक्ती झाल्यानंतर, जर तिला नियुक्तीच्या वेळी किंवा त्यानंतर दोनपेक्षा अधिक अपत्ये असल्याचे सिद्ध झाले तर, ती व्यक्ती, शासकीय सेवेतील उक्त पदावर कायम राहण्यासाठी अपात्र असेल.

८. कोणत्याही शासकीय कर्मचाऱ्याच्या नियुक्तीनंतर, शासनाने वेळोवेळी केलेले कोणतेही नियम, काढलेले आदेश किंवा निर्णय यांमध्ये शासनाने विनिर्दिष्ट केलेल्या अटी व शर्ती देखील अशा शासकीय कर्मचाऱ्यास लागू असतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सतीश तिडके,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Mantralaya, Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,

Mumbai 400 032, dated the 13th March 2024.

NOTIFICATION

CONSTITUTION OF INDIA.

No. ADR-2014/C.R.No-136/TE-6.—In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India and in supersession of all the existing rules, orders or instruments made in this behalf, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules regulating recruitment to the post of Director of Art, Group-A in the Directorate of Art, in the Maharashtra Art Education Service, under administrative control of the Higher and Technical Education Department of the Government of Maharashtra, namely :—

1. These rules may be called the Director of Art, Group-A, in the Directorate of Art, in the Maharashtra Art Education Service (Recruitment) Rules, 2023.

2. In these rules, unless the context requires otherwise,—

(a) “Commission” means the Maharashtra Public Service Commission;

(b) “Directorate” means the Directorate of Art, Maharashtra State, Mumbai under the administrative control of the Higher and Technical Education Department of the Government;

(c) “eligibility for promotion” means the eligibility for promotion in accordance with the terms and conditions specified for promotion in rules, resolutions or orders issued by the General Administration Department of the Government, from time to time ;

(d) “Fine Art” means a Fine Art and also includes Visual Art, Drawing and Painting, Applied Art Sculpture, Interior Decoration, Textile Design, Pottery, Metal work;

(e) “Government” means the Government of Maharashtra;

(f) “Government recognized Art institution” means a Government Art institution or a Non-Government aided Art institution or an unaided Art institution or a permanent unaided Art institution;

(g) “Visual Art” means a Visual Art and also includes Drawing and Painting, Applied Art, Sculpture, Pottery, Metal work, Interior Decoration and Textile Design.

3. Appointment to the post of the Director of Art, Group-A, in the Directorate, in the Maharashtra Art Education Service, shall be made by nomination from amongst the candidates recommended by the Commission on the basis of result of the Competitive Examination conducted therefor, who fulfills the following criteria, namely :—

(i) *Age Limit*—

(A) Lower Age Limit—Not less than eighteen years of age as on the last date of receipt of application as per the advertisement for recruitment to the post.

(B) Upper Age Limit—Not more than forty-five years of age for the persons not belonging to reserved categories and not more than fifty years of age for the persons belonging to reserved categories as on the last date of receipt of application as per the advertisement for recruitment to the post :

Provided that, the maximum age limit shall be relaxed upto five years in case of person already in the Government Service :

Provided also that, relaxation of five years shall be available to the reserved category Government employee either for being Government employee or for belonging to the reserved category.

(ii) *Minimum Educational Qualification*—

(A) A Master’s Degree, in first class or an equivalent grade in a point scale wherever grading system is followed, in Fine Art or any branch of Visual Art duly recognized by any University in India or University in any other country :

Provided that, in case of equal marks in the competitive examination conducted by the Commission, preference shall be given to the candidate possessing the higher educational qualification.

Explanation.—Wherever class of passing is not mentioned in the certificate of the concerned educational qualification and the grading system is followed in that case the equivalent grade in to point scale or the Cumulative Grade Point Average (CGPA) as prescribed by the All India Council of Technical Education (AICTE) shall be considered.

(iii) *Experience*—

(A) The candidate shall have not less than ten years' teaching experience in a Government recognized Art institution or not less than ten years' experience in administrative work in a Government recognized Art institution or not less than ten years' combined experience in teaching and administrative work :

Provided that, for the purpose of calculating the prescribed experience, the experience gained only after acquiring the prescribed minimum educational qualification by the person, shall be considered.

(B) The experience certificate issued by the Head of a Government recognized art institution shall only be accepted.

4. A person appointed by nomination to the post mentioned in rule 3 shall be on probation for a period of two years. Probation period may be extended maximum up to one year. Completion of the probation period (including extended period) satisfactorily as per the probation policy of the Government. In the event of failing to complete the probation period (including extended period) satisfactorily as per the probation policy of the Government during the probation period, his services shall liable to be terminated.

5. A person appointed to the post mentioned in rule 3 by nomination shall pass the Marathi and Hindi languages examinations as per the rules made in that behalf by the Government, from time to time, within the prescribed time limit after appointment, unless he has already passed or has been exempted from passing those examinations. He shall not be eligible for annual increment until he passes those examinations.

6. A person appointed to the post mentioned in rule 3 by nomination shall possess a Certificate of Computer Operations prescribed by the Government, from time to time, within the prescribed time limit after appointment, unless he already possesses or has been exempted from possessing such Certificate of Computer Operations, otherwise he shall not be eligible for annual increment or promotion to the next promotional post until he possess the same.

7. (1) A person recommended for appointment by nomination to the post mentioned in rule 3 shall submit a declaration of Small Family as per the provisions of the Maharashtra Civil Services (Declaration of Small Family) Rules, 2005 or any other rules, orders or any instruments issued in this behalf by the Government, from time to time.

(2) A person having more than two children on the date of submission of Declaration of Small Family shall be disqualified for the appointment in Government Service.

(3) After appointment of a person in the Government service, if it is proved that he has more than two children at the time of appointment or thereafter, then he shall be disqualified for continuing on the said post in Government service.

8. The terms and conditions specified by the Government, subsequent to the appointment of any Government Servant, in any rules, orders or resolutions issued by the Government, from time to time, shall also be applicable to the Government Servant.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SATISH TIDKE,
Deputy Secretary to Government.